

SOKOLDALÚ ÉRTÉKTERMESZTÉS

Gal 5, 22

Az őszi hónapok a betakarítás ideje. Ilyenkor az ember méricskélő szemmel és értelemmel azt kérdezi: mit termettél te föld? A tavasztól ősziig reád áldozott törődést, munkát, áldozatot milyen terméssel, milyen gyümölcssel háláltad meg, hogyan töltötted be hivatásodat?

A természeti kép mellett önkéntelenül is felbukkan a párhuzam: az ember élete is termőföld, a jóságos Isten lelkes termőföldje, s mint gazda a földjétől, úgy Isten is számonkéri mindenkitől, hogy azt a gondviselést, atyai szeretetet és jóságot, amit egy életen keresztül kapott, milyen terméssel, milyen gyümölcssel hálálta meg?

Pál apostol is bizonyára felismerte a kézenfekvő hasonlóságot, s amikor Galatában megalakult a keresztény gyülekezet, hozzájuk intézett levelében a keresztény ember hivatását a munkában jelölte meg. Beszélt nekik a test és lélek szabadságáról, de óva intette, hogy a szabadság ürügye alatt ne hogy mindenfélét cselekedjenek. Atyámfia, mondta, ti szabadakarattal rendelkeztek, Isten önálló munkatársai vagytok, de ez nem azt jelenti, hogy kedvetek szerint mindent megtehettek, hanem hogy az életet az erkölcs és törvény, az emberség és jóérzés keretei között szabadon élhettek le.

— Egy édesapának van egy felnőtt fia. Vajon a kettő között milyen a viszony? Csak az édesapa akarata, szava, döntése érvényesül mindenben? Megszabja felnőtt fiának, hogy mit egyék, hogyan öltözködjék, hova járjon, hogyan szórakozzék? Az igazi édesapa nem így cselekszik. Gyermekeit nem tartja pórázon, nem zsarnokoskodik felette, hanem engedi, hogy a fia úgy élje az önálló életet ahogyan akarja: kedve, tehetsége szerint. Neki, mint édesapának csak egy kikötése, elvárása, van, hogy ez a gyermeki élet egy rendes, munkás, tisztességes élet legyen.

Pál apostol is így értelmezte az Isten és ember közötti viszonyt. Amikor ő szabadakaratról beszélt, világosan kihangsúlyozta: ti szabadságra hivatatok el, csakhogy a szabadság ürügy ne legyen a testnek (Gal 5,13); tehát az ösztönök, indulatok, szenvedélyek, az elvakult gyarlóságok, hanem az Atyától, az Istentől jogosan elvárt helyes életelvek vezessenek. Teremjetez hát megfelelő gyümölcsöket, mint szeretet, békesség, öröm, szíveség, jóság, szelidség, hogy ne bánatra, keserűségre, de öröme, hasznára lehessetek Istennek és egymásnak.

Amikor Pál apostol meghagyásán elgondolkoztam, hogy mennyi mindent is kell teremnie az emberi léleknek, akaratlanul is az önellátási program jutott eszembe. Feltettem magamban a kérdést: hát ennek az emberben levő kicsi, szikrányi léleknek, miért kell annyiféle gyümölcsöt teremnie? Nem lenne gazdaságosabb, ha csak egyet vagy kettőt teremne, de ezt aztán jól? S amint töprengtem e kérdés felett, eszembe jutott, hogy a magunk kicsi termőföldjén mennyi mindent kell természetünk. Ahogy számbavettem, még magam előtt is szinte hihetetlennek tűnt, hogy kertemben több mint 40 féle zöldséget, gyümölcsöt, terményt hozok ki a földből. Azért, mert mindenik kell az élethez. Egyiket sem nélkülözhetem. Ha csak kukoricát termelnék természetesen több kukoricával rendelkeznék, de csak kukoricából megélni nem lehet. Kell a paszuly, a murok, a káposzta, a gyümölcs és így tovább. Így vagyunk a lélek termőföldjével is. Nem

véletlen, hogy Pál apostol a szeretet, az öröm, a békesség, a békétűrés, a szelídség, a szivesség, a jóság, a hűség és más erények termését kéri az emberi lélektől, hanem nagyon is megalapozott életismeretre vall. Az apostol nagyon jól tudta, hogy nem elég csak egy-két vonatkozásban kiválóaknak lenni. Nem elég, ha csak egy-két tulajdonságunk termel dicséretesen, hanem az erkölcsi követelmények mindenikét kell művelnünk.

Képzelnünk el egy embert, aki messzemenően igazságos. Soha senkit meg nem károsított, de az őt megillető részhez is ragaszkodik. Ha nem így történik, erőszakkal vesz elégtételt magának. Vajon mit mondhatunk az ilyen emberről? Azt, hogy dicséretes dolog igazságosnak lenni, kiváló erény, de az illető mégis csak elrugaszkodott ember, mert hiányzik belőle a türelem, a szelídség, a könyörület, a jóság és más egyéb törvény is jogosan elítéli, mert az emberi együttéléshez csak egyféle erény nem elég.

Van olyan ember, aki rendkívül dolgoz. Esőben, hóban, perzselő hőségben hihetetlen kitartással képes dolgozni. Dicséretes erény az ilyen szorgalom, megbecsülés jár érte, csak éppen az a baj, hogy ez az ember csak önmagáért tud így dolgozni. Ha faluközösségi, egyházi vagy más téren társadalmi ügyintézésről van szó, arra felé sem megy. Ha megszorult embertársa kéri meg, meg sem hallgatja. Nem csoda hát, ha az ilyen embert a társai elmarasztalják, mert nem elég ha csak szorgalmat terem a lélek, hanem önzetlenség, szivesség, barátság, áldozatkészség s más egyéb is kell a szorgalom mellé.

A lélek mezején is életigény a belterjes, sokoldalú értéktermesztés. Ahogyan testileg, fizikailag is csak úgy élhet az ember, ha a hústól kezdve a zöldségig, a gyümölcstől a kenyérig mindent megtermel, a lelki-erkölcsi megélhetés is megkívánja, hogy minden erényből: szeretetből, jóságból, igazságból, békétűrésből birtokoljon valamit. Vajon hogyan lehet ezt megtenni?

A lélek szántóföldjén is sokoldalú eredményt, a termelőföldhöz hasonlóan, csakis úgy érhetünk el, ha időt, fáradságot nem kimélve szüntelenül műveljük azt.

Vajon mit szólna a földed, ha évente csak egyszer kapálnád, ha eső csak egyszer áztatná? Ugyanigy a léleknek sem elég, ha esztendőnként egyszer kap az evangéliumból, ha esztendőnként csak egy újsághírt olvas, ha esztendőnként csak egyszer merit az áhitat, a barátság, az embertársi örömök forrásából.

Ragadjunk meg ezért minden alkalmat, lelkünk termőföldjének művelésére, hogy Isten, társadalom, egyház, család, embertárs és személyes énünk elvárásainak megfelelő, emberibb életre segítő lelki gyümölcseinek teremhessenek. Ámen.

NAGY ENDRE

BÍZZATOK

Mt 6,34

Minden tagadásnak és tiltásnak megvan az állító és pozitív formája is. Amíg a tiltás valamit negatív formában fejez ki, vagyis azt, hogy mit nem szabad tennünk, addig az állítás pozitív formában adja tudtunkra, hogy mit kell cselekednünk. Ez utóbbi forma az, amely világosan, érthetően fejezi ki kötelességeinket.